

*Каур Т. О.,
здобувач вищої освіти спеціальності
281 Публічне управління та адміністрування,
Миколаївський національний
аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

ТЕОРЕТИЧНА СУТНІСТЬ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВ

Оборотні засоби – це фонд коштів підприємства, який призначений для створення його обігових коштів і фондів обігу для забезпечення планового, безперервного і розширеного виробництва й обігу, а також розміщення у сфері виробництва з одного боку, а з іншого боку – у фізичних і нематеріальних оборотних активах.

Американські фінансисти Д. К. Шим і Д. Г. Сігель вважають, що «оборотний капітал дорівнює оборотним активам мінус короткострокові зобов'язання» [1]. Це означає, що вони вважають обіговим капіталом лише свої власні оборотні засоби.

Оборотні фонди підприємства поділяються на дві великі групи:

1. Оборотні виробничі фонди – це сировина і матеріали, незавершене виробництво, витрати майбутніх періодів, ПДВ.
2. Оборотні фонди обігу – це готова продукція і товари для перепродажу, дебіторська заборгованість, фінансові вкладення, грошові кошти тощо.

Інший підхід до обігових фондів передбачає наступні групи:

1. Під матеріальними оборотними фондами розуміються запаси з ПДВ;
2. Нематеріальні оборотні фонди – це дебіторська заборгованість, фінансові інвестиції, грошові кошти тощо.

Віднесення оборотних активів до матеріальних і нематеріальних активів пов'язане з безперервним переміщенням коштів між ними. Це дає змогу вирішити ряд проблем, серед яких:

- 1) фінансування матеріальних оборотних активів власними коштами, а за сприятливих умов і за рахунок фінансової вигоди;
- 2) визначення фактичного розміру дебіторської заборгованості, часу і розміру їх надходження, суми кредиторської заборгованості перед ними;
- 3) визначення обсягу коштів, необхідних для здійснення загальних планових заходів, у тому числі резервів на випадок позапланових робіт;
- 4) планування розміру та виду короткострокових фінансових вкладень;
- 5) визначення параметрів переповнення коштів (розмір і періодичність) у матеріальних і нематеріальних оборотних фондах.

Оборотні засоби у процесі кругообігу проходять три стадії: грошову, виробничу та товарну. Грошова стадія існує на початку та в кінці кругообігу як єдина стадія. Вона поповнюється за рахунок виручки від продажів і витрачається за рахунок витрат підприємства на виробництво, реалізацію та інші цілі [2]. У виробничу стадію, тобто у сферу виробництва, оборотні засоби надходять у той момент, коли підприємство створює за наявні гроші запаси сировини, матеріалів, покупних напівфабрикатів, утворюється незавершене виробництво. Випущена готова продукція може тимчасово перебувати на складі підприємства, а частина її відвантажується або відпускається покупцям. В результаті оборотні засоби виступають у вигляді товарів (готової продукції) і переходять у грошову форму після реалізації цієї продукції. Під час відстрочення, розстрочення або неоплати з різних причин утворюється дебіторська заборгованість, яка фактично є частиною грошової стадії. Потім починається наступний зворот.

Існує дуже важлива закономірність організації обігових засобів. Це необхідність забезпечення безперервності процесу виробництва та обігу та відповідно кругообігу засобів. Для цього оборотні засоби повинні постійно функціонувати у всіх трьох стадіях їхнього кругообігу.

В активі бухгалтерського балансу підприємства все його майно ділиться на дві частини: основні та оборотні засоби. Особливостями оборотних засобів на відміну від основних є:

- 1) втрата виробництва своєї натуральної форми та споживчої вартості;
- 2) перенесення своєї повної вартості на готовий продукт, роботи чи послуги протягом одного циклу;
- 3) повне надходження в обіг та відшкодування їх вартості у готовому продукті, роботах чи послугах [3].

Отже, оборотні засоби як вартісна категорія – це вартість, авансована у кругообіг виробничих оборотних фондів та фондів обігу для забезпечення неперервності процесу виробництва та обігу.

Список використаних джерел

1. Фінансовий менеджмент : підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки ; [М. І. Крупка, О. М. Ковалюк, В. М. Коваленко та ін.]. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 440 с.
2. Фінанси підприємств: навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. Львів: Львів ДУВС, 2018. 440 с
3. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник Ю. М. Економічний аналіз: навч. посіб. Полтава : РВВД ПДАА, 2018. 290 с.

Науковий керівник - *Христенко О. А.*,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри економіки підприємств,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

*Коржова Є. Є.,
здобувачка вищої освіти,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ УКРАЇНИ

У період занурення регіональних диспропорцій рівня та якості життя населення, значної нерівності у доступі до ресурсів та зростання соціального вторгнення до українських регіонів зростає потреба у знаходженні дієвих механізмів задля розв'язання соціальних проблем, адекватних масштабам та змісту суспільних перетворень. Слід звернути увагу на те, що підґрунтям кожної державно-управлінської діяльності та завданням розвитку будь-якої сфери є якісне та відповідно ефективне нормативно-правове забезпечення.

Правовим джерелом національного законодавства України можна вважати документи, котрі видані міжнародною спільнотою Організацією об'єднаних націй. Окрім того, загальною основою політики соціального розвитку резолюції Генеральної Асамблеї ООН проголошено Декларацію соціального прогресу та розвитку. Згідно зі зазначеним положенням, соціальний прогрес та розвиток мають бути зосереджені на постійному підвищенні як матеріального, так і духовного рівня життя всіх членів суспільства при повазі та виконанні прав людини й основних її свобод.

Аналізуючи вітчизняне законодавство, стає зрозуміло, що на сьогодні не існує системи нормативно-правових актів, котрі послідовно та у повному обсязі регламентували роботу держави у цьому напрямку. Згідно з цим, слід зазначити що в Україні протягом десяти років не існує окремого правового акту із соціальної політики. Головні її напрями, ухвалені Указами Президента України, здійснювалися упродовж 1997-2000 років, та 2001-2004 років. Протягом всього часу не було затверджено жодного з запропонованих нормативно-правових актів, зокрема, проект Основних напрямів соціальної політики на період до 2015 року, та проект Концепції соціального розвитку України до 2023 року [1].

Протягом 32 років незалежності України було прийнято значку кількість як законодавчих, так і нормативно-правових актів загальнодержавного рівня, які спрямовані на забезпечення та здійснення закріплених Конституцією України головних соціальних прав та свобод людини та громадян, окрім того розв'язання важливих соціальних проблем українського народу. Також, дослідження змісту зазначених документів дає змогу визначити основні напрями забезпечення соціального розвитку, сере яких, виокремлюють:

- розвиток соціально-трудова відносин (Кодекс законі про працю);
- розвиток системи соціального партнерства (ЗУ «Про організації виробництва», ЗУ «Про колективні договори і угоди»);

- розвиток сфери зайнятості та ринку праці (ЗУ «Про зайнятість населення»);
- розвиток сфери оплати праці та доходів населення (ЗУ «Про оплату праці», ЗУ «Про прожитковий мінімум»);
- розвиток системи соціального обслуговування (ЗУ «Про соціальні послуги»).

Оскільки майже кожен соціальний закон, дія якого поширюється на свою територію держави, безумовно здійснює регулювання тих чи інших проблем на рівні регіонів, тому до певної міри соціальна політика надає змогу розв'язати соціальні проблеми, котрі утворюються на рівні регіонів, також забезпечує зростання рівня та якості життя населення держави в цілому та деяких її регіонів, тому й скороченню регіональної нерівності у рівні соціального розвитку. Окрім того, регіональні аспекти соціальної політики безумовно незакладені, тобто не існує чіткого розмежування соціальних функцій, обов'язків та відповідальності за розв'язання соціальних проблем, які виникають між державою та регіонами, це свідчить про існування проблеми рівноваги між проведенням загальнодержавної соціальної політики та важливістю брати до уваги специфіку районів [2].

Отже, проведений аналіз правової бази, який визначає соціальний розвиток країни, дав можливість визначити основні позиції установлених показників, та виокремити основні недоліки політики забезпечення соціального вирівнювання регіонального розвитку в країні. До основних належать: високий рівень невизначеності стратегічних пріоритетів політики держави, що стосуються соціального розвитку, задля визначення пріоритетів соціальної політики та методів її здійснення не існує єдиного системного підходу, інтеграційний та розвиваюльний потенціал соціальної політики не є затребуваним повною мірою, не високий рівень оголошення соціальної складової у системі державної регіональної політики.

Список використаних джерел:

1. Основні напрями соціальної політики на період до 2015 р. URL: <http://frk.kiev.ua/index.php?p=%20downloads&action=showdetails&area=1&categ=7&id=246&name=205> (дата звернення: 01.03.2023).
2. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/> (дата звернення: 01.03.2023).

Науковий керівник - *Бурковська А. І.,*
асистентка кафедри менеджменту та маркетингу,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв